

2021-2027 EL Struktuuritoetused

ROHELISEM EESTI – KLIIMAMUUTUSTEGA KOHANEMINE

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Eesti 2035

Demokraatlik ja turvaline
riik, kus säilib ja areneb
rahvus, keel ja kultuur.

Maris Arro, Olav Ojala

Keskkonnaministeerium

24.03.2021

Eesmärgid

- kliimamuutustega kohanemine;
- riskide ennetamine ja katastroofidega toimetulek;
- suurendada elurikkust, rohelist taristut linnakeskkonnas ja vähendada saastet

Eesti 2035

Aastaks 2050 on Eesti konkurentsivõimeline, teadmispõhise ühiskonna ja majandusega kliimaneutraalne riik, kus on tagatud kvaliteetne ja liigirikas elukeskkond ning **valmisolek ja võime kliimamuutuste põhjustatud ebasoodsaid mõjusid** vähendada ja positiivseid mõjusid parimal viisil ära kasutada.

Plaanitavad sekkumised

- Üleujutusmeede - Üleujutuse riskide maandamiskava meetmete toetamine
- Kombineeritud sademeveesüsteemid sh. lahkvoolsete sademeveesüsteemide rajamise toetamine
- Märgalade, sh soode, jõgede, järvede ja sootide, sealhulgas halvas seisus olevate veekogude taastamine
- Päästevõimekuse suurendamine
- Sadamate akvatooriumi kaitse
- Teadlikkuse suurendamine kliimamuutustega kaasnevatest riskidest
- Keskkonna-, ilma- ja tugisüsteemide arendamine
- Linnaalade rohestamiskavade koostamine ja rakendamine

Üleujutusmeetme arutelu 1/2

Sisulised ettepanekud üleujutusmeetme osas:

- Vajame radikaalselt uusi lähenemisi, mis kombineeriksid sadeveesüsteemide planeerimise rohestamiskavadega ja üleujutuste prognoosimisega.
- Leida võimalusi sadevete pinnasesse immutamiseks seal, kus iganes nad peaksid sadama. Rohealad on üks loogiline immutusvõimaluse loomise koht, eriti liivastes piirkondades nagu Nõmme või Mustamäe, aga ka Lasnamäe karstipiirkondades. Koos tänavate puhta hoidmisega täiendab see ka põhjavee varusid.
- Vajame kindlasti põhjalikku analüüsi, millistest suundadest võivad puhuda väga tugevad tuuled tulevikus (kasvõi praeguse andmestiku ekstrapoleerimise teel, mis on parem, kui mitte midagi teha). Esialgne hinnang ütleb, et kord 100 aasta jooksul on tugevaimad edelatuuled, aga kord 1000 aasta jooksul põhjakaare tuuled.
- Vooluveekogude puhastamine (taimede vohamine ja üleujutused)

Ettepanekud taotluste hindamiskriteeriumite osas:

- KIK hindamiskriteeriumid on adekvaatsed
- Erinevate aspektide arvestamise suutlikkus, panus mitmete ülesannete täitmisel, nt eelis projektile, mis on adresseeritud korruga mitmele erinevale mõjule

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Üleujutusmeetme arutelu 2/2

Iseloomusta KOV-i valmidust tulla taotlema (paiguta inimesed trepile)

- KOV-ide valmidus varieerub väga palju
- Kus probleemid suuremad, seal on ka rohkem eeltööd tehtud

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Kombineeritud sadeveesüsteemide arutelu 1/3

Sisulised ettepanekud toetusmeetme osas:

- immutusvõimaluste kasutamine
- looduslike sademeveelahenduste rajamine (SUDS)
- üleujutusohuga aladel sademeveesüsteemide rajamine
- teede rekonstrueerimisel sademeveetorustiku rajamise toetamine, ühisvoolse

Ettepanekud taotluste hindamiskriteeriumite osas:

- arvestada liikluskoormusi teedel, erisus väikelinnadele ja suurematele linnadele
- rekonstrueeritav torustik ei pea olema taotleja omandis
- elanike arv, keda sademeveelahendus mõjutab, erisus väike- ja suurlinnadele
- taotleja võib olla ka vee-ettevõtja, arendaja erasektorist

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Kombineeritud sadeveesüsteemide arutelu 2/3

Kuivõrd peaks kombineeritud sadeveesüsteemide rajamise meede olema sidustatud ÜVVK arendamise kavadega?

- Põhjus: KOV-i pikemate arenguplaanidega arvestamine
- Vastuoluliste investeeringute vältimine
- ÜVVK arendamise kava ei tohiks elada mingit oma elu, mis ei lähe kokku KOV-i tegelike püüdlustega vee, sh sademevee probleemide lahendamisel
- Sademevee lahendamine, sh vee immutamine ja viibe tekitamine on osa veetemaatikast, seda ei tohiks ÜVVK arendamise kavadest välja jätta.

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Kombineeritud sadeveesüsteemide arutelu 3/3

Iseloomusta KOV-i valmidust tulla taotlema (paiguta inimesed trepile)

- Valmidus sõltub meetme tingimustest...
- Ja omafinantseeringu protsendist
- Kolmandik omavalitsust on väga heas seisus, kaks kolmandikku „pole veel midagi“ seisus...
- KOV-ide üldine teadlikkus võimalikest lahendustest on pigem hea

Kliimateadlikkuse suurendamise arutelu

Loetlege huvigruppide/partnerite peamised murekohad seoses kliimateadlikkusega või kliimameetmetega

- elurikkuse vähenemist on raske mõõta aga sellega tuleks tegeleda...
- vananenud kliimastsenaariumite uuendamine ja vastavad muudatused päästekavades. Eestis uuritud info kiire jõudmine otsustajateni
- Palju tagajärgedega tegelemist, suurem rõhk ennetustöödele. Ületarbimist oleks vaja vähendada.
- Eesti peaks kindlasti oma mõjusid vähendama. Samas globaalsete mõjude arvestamist ei tohi ära unustada.
- KOV-ide arvamus: asju pole mõtet linnukeste pärast teha. Seda ka nt ressursi- ja energiaauditite korral.
- KOV-idel ja ettevõtetel ka raske saada andmeid kliima- ja energiakavade koostamiseks näiteks.

Ettepanekud lahendusteks	Sihtgrupid (rakendajad)
Looduslähedaste sademeveelahenduste rajamine, näidislahendused, testalad	KOV-id, planeerijad, maastikuarhitektid, korteriühistud
Kliima- ja energiakavade koostamine ja rakendamine	KOV-id
Teadlikkuse suurendamine, teabematerjalid, info kliimamuutuste ja nende tagajärgede kohta	KOV-id
Kohaliku ja kogukondliku kasu rõhutamine, kaasomandus	KOV-id, kohalikud kogukonnad, elanikud
Avaliku sektori eeskujude loomine – kliimateadlikkuse komponent riigihangetes	Kogu avalik sektor

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Linnade rohestamiskavade arutelu

Sisulised ettepanekud meetme osas:

- Taust: linnad koostavad kavad elurikkuse suurendamiseks
- rohealade planeerimine ja vastav regulatsioon ehitusseadustikus: võiks olla tiheasustusaladel reguleeritud teatud % ehitusalast.
- 15 min reegel - jala kodust rohealani
- Üleujutusohu ennetamine - rohealade kasutamine selleks ja tiigid, rohekatused...
- Kasutusest väljalangenud hoone asemele luba teha roheala
- KOV-ide teadlikkust parandada

Ettepanekud taotluste hindamiskriteeriumite osas:

- Elurikkuse suurendamine (plaanitavad järeltegevused ja loodav kooslus)...
- ...

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

